

OP WEG NAAR BALANS IN DE VENNOOTSCHAPSBELASTING

Samenvatting van het rapport van de Adviescommissie belastingheffing van multinationals

Inleiding

In reactie op een door de Tweede Kamer aangenomen motie heeft de staatssecretaris van Financiën in juni 2019 de Adviescommissie belastingheffing van multinationals ('de Commissie') ingesteld. De Commissie bestaat uit fiscalisten, economen en specialisten op het gebied van EU-recht, onder leiding van Bernard ter Haar. De Commissie diende een advies uit te brengen over maatregelen om de belastingheffing over winsten van multinationals eerlijker te maken, waarbij tegelijkertijd Nederland aantrekkelijk zou blijven voor Nederlandse hoofdkantoren. Het 145 pagina's tellende rapport van de Commissie is op 15 april 2020 verschenen.

Knelpunten huidige stelsel van belastingheffing van multinationale ondernemingen

De Commissie heeft acht knelpunten geïdentificeerd in het huidige internationale stelsel van belastingheffing over de winst die wordt behaald door multinationalaal opererende ondernemingen. Het gaat om de volgende knelpunten:

1. Mogelijkheden tot winstverschuiving naar laagbelastende landen zonder substantiële wijzigingen in de investeringsstructuur.

Omdat iedere tot een concern behorende entiteit in beginsel zelfstandig belastingplichtig is, kan de winst van een entiteit worden beïnvloed door de prijszetting van transacties tussen verschillende entiteiten binnen een multinationale onderneming. Het 'arm's-lengthbeginsel', dat zich richt tegen fiscaal gedreven manipulatie van onderlinge verrekenprijzen, is niet altijd effectief.

2. Belastingheffing over een winst die potentieel afwijkt van de totale geconsolideerde winst, met tot gevolg dubbele belastingheffing of belastingheffing over minder dan de volledige winst.

Omdat het concern als zodanig doorgaans niet als belastingplichtige wordt aangemerkt, kan het totale bedrag dat in de verschillende landen waar een multinationale onderneming actief is in de heffing wordt betrokken, afwijken van de totale (geconsolideerde) winst van het concern (zowel in opwaartse als in neerwaartse zin).

3. Asymmetrie tussen (de locatie van) aftrekbare kosten en (de locatie van) belastbare baten voor hoofdkantoren van multinationals.

Volgens de Commissie doet dit knelpunt zich met name voor bij hoofdkantoren van grote multinationale ondernemingen met een hoofdkantoor in een land met een relatief kleine thuismarkt, zoals de grote Nederlandse multinationals. De Commissie wijst ter illustratie van dit knelpunt op het feit dat bij multinationals hoofdkantoorkosten en aandeelhouderskosten in aanmerking worden genomen in de jurisdictie waar het hoofdkantoor van een multinational is gevestigd, terwijl de heffing over de door het concern behaalde winsten plaatsvindt in de jurisdicties waar de deelnemingen zijn gevestigd en niet in de jurisdictie van

het hoofdkantoor. Ook zogenoemde overwinsten komen volgens de Commissie vaak niet terecht bij het hoofdkantoor, maar in jurisdicties waar een 'principaal' is gevestigd.

4. Mogelijkheden tot winstverschuiving door de keuze voor eigen of vreemd vermogen bij financiering binnen concern.

Door het gebruik van groepsleningen kunnen winsten door middel van rentebetalingen van hoogbelastende naar laagbelastende landen worden verschoven, met een uitholling van de belastinggrondslag in hoogbelastende landen als gevolg. De Commissie spreekt in dit verband van 'tariefmismatch'.

5. Veel geschillen tussen landen, waarbij het risico bij belastingplichtigen ligt.

In dit verband wijst de Commissie op het feit dat een toenemend aantal landen meent dat het heffingsrecht van landen mede afhankelijk moet zijn van de locatie van haar afnemers en niet uitsluitend waar de leverancier of dienstverlener fiscaal aanwezig is (al dan niet alleen voor sterk gedigitaliseerde bedrijfsmodellen).

6. Administratieve lasten voor bedrijven.

Internationaal opererende ondernemingen ondervinden een grote mate van (administratieve) hinder van het onderworpen zijn aan verschillende regels in alle landen waarin zij actief zijn.

7. Een suboptimale vermogensstructuur op concernniveau.

Bedrijven zullen volgens de Commissie een (fiscale) prikkel hebben om meer dan optimaal extern vreemd vermogen aan te trekken.

8. Prikkel voor belastingconcurrentie tussen landen.

Door fiscale autonomie ontstaan verschillen in belastingregelgeving en is de effectieve belastingdruk op investeringen afhankelijk van de locatie van de investering. Dit zorgt ervoor dat investeringen in laagbelastende jurisdicties aantrekkelijker zijn. Landen hebben daarom een prikkel om de effectieve belastingdruk voor bedrijven in hun land te verlagen om zodoende buitenlandse investeringen aan te trekken.

Deze acht knelpunten vormen de basis waarop de Commissie haar advies heeft gebouwd.

Het advies van de Commissie

1. Doorgaan met onderzoek

Het advies van de Commissie is drieledig. Allereerst adviseert de Commissie om structureel meer gegevens te verzamelen om het inzicht in de belastingafdracht van multinationals te vergroten, zowel internationaal als nationaal. Op het internationale terrein denkt de Commissie aan het verbeteren van de kwaliteit van country-by-countryrapportering en om daarna toe te werken naar publieke country-by-countryrapportering. Op nationaal terrein stelt de Commissie voor bedrijven in alle gevallen de commerciële winst behaald in Nederland te laten rapporteren. Ook doet de Commissie de aanbeveling om nader onderzoek te verrichten naar (structureel) verlieslatende Vpb-plichtige bedrijven (dat zijn niet uitsluitend

multinationals), naar het belang van transfer pricing en in het bijzonder de rol van royalty's bij de winstallocatie, naar het rendement op in Nederland geïnvesteerd kapitaal en naar de verschillen tussen fiscale en commerciële winstbepaling bij multinationals.

2. Internationale samenwerking

De Commissie benadrukt het belang van Nederland om voorop te lopen in de internationale samenwerking op het gebied van winstbelastingen (zowel binnen de EU als de OESO, met name de discussies over Pijler 1 en Pijler 2) en formuleert in dat verband acht punten waar Nederland zich sterk voor zou moeten maken:

1. Streef naar een vorm van consolidatie van de grondslag. Binnen Europa ziet de Commissie de mogelijkheid voor een aangepaste Common Consolidated Corporate Tax Base, de CCCTB 2.0, waarbij de geconsolideerde belastinggrondslag over landen wordt verdeeld op basis van een bestemmingslandgeoriënteerde omzetsleutel.
2. Streef naar toewijzingsregels die leiden tot minder manipulatie.
3. Streef naar een minimumtarief, zodat de prikkel tot belastingconcurrentie wordt verminderd.
4. Onderzoek of meer winsttoerekening aan marktlanden passend is bij een digitaliserende economie.
5. Streef naar zo min mogelijk ruimte voor nationale afwijkingen indien er een geharmoniseerde grondslag komt.
6. Streef ernaar de fiscale bevoordeling van vreemd vermogen te beperken.
7. Streef naar bindende arbitrage, voor alle betrokken landen, om dubbele belastingheffing te voorkomen.
8. Streef naar zorgvuldigheid. Grote hervormingen vereisen een genuanceerde afweging van baten en kosten, onder meer van welvaartseffecten. Aandacht voor (implementatie)termijnen bij het invoeren van internationale afspraken is van belang.

3. Unilaterale Nederlandse maatregelen

3.1 Algemeen

Ter verkenning van mogelijke unilaterale beleidsopties voor Nederland heeft de Commissie een vijftal zaken onderzocht:

1. Wat is het belang van de Vpb voor het vestigingsklimaat?
2. Hoe verhoudt de Nederlandse Vpb zich tot winstbelasting in andere landen?
3. Veranderen de Vpb-opbrengsten over de tijd bezien en hoe verhouden die zich ten opzichte van andere landen?
4. Hoeveel Vpb betalen multinationals in Nederland in verhouding tot andere soorten bedrijven?
5. Wat zijn knelpunten in de Vpb die kunnen bijdragen aan een onevenwichtige belastingafdracht van multinationals?

Volgens de Commissie heeft Nederland in vergelijking met andere ontwikkelde economieën een relatief hoge Vpb-opbrengst als percentage van het bruto binnenlands product: in 2018 was dat 3,3%, vergeleken met het gemiddelde van de OESO-landen van 2,9%. Nederland

wijkt daarmee niet af van andere kleinere ontwikkelde landen met een open economie. Op basis van haar onderzoek concludeert de Commissie voorts dat niet kan worden geconcludeerd dat multinationals, als groep, systematisch veel minder Vpb betalen dan voorheen of dan binnenlandse ondernemingen. De effectieve druk bij winstgevende multinationals blijkt niet lager te zijn dan bij winstgevende niet-multinationals: 24,5% versus 24,8% over de periode 2010-2017. Binnen de groep multinationals is de effectieve druk van Nederlandse multinationals met 19% lager dan die van de andere multinationals. Als mogelijke oorzaken van de lagere effectieve druk van Nederlandse multinationals in vergelijking met andere multinationals wijst de Commissie op het feit dat Nederlandse multinationals naar verwachting relatief meer gebruikmaken van de aftrek van liquidatieverliezen en het innovatieboxregime. In het licht van deze feiten adviseert de Commissie een zekere terughoudendheid bij het nemen van additionele (unilaterale) maatregelen. Ondanks deze constatering ziet de Commissie mogelijkheden om tot grondslagverbredingen van de Vpb-heffing voor bedrijven te komen om knelpunten in de vennootschapsbelasting aan te pakken die kunnen bijdragen aan een onevenwichtige belastingafdracht van multinationals onder gelijktijdige handhaving van Nederland als een goede locatie voor de vestiging van hoofdkantoren. In dat verband adviseert de Commissie een 'basisvariant' van zeven door Nederland te nemen maatregelen die weliswaar leiden tot grondslagverbredingen in de Vpb, maar waarbij volgens de Commissie het belang van het vestigingsklimaat niet uit het oog wordt verloren. Over deze zeven maatregelen bestaat binnen de Commissie consensus. Ook noemt de Commissie nog dertien aanvullende maatregelen (zowel lastenverzwarend als lastenverlichtend), waarover echter binnen de Commissie geen consensus bestaat.

3.2 De basisvariant

De maatregelen van de basisvariant zijn gericht op het bereiken van twee doelstellingen:

1. Het creëren van een ondergrens in de Vpb voor bedrijven met winstgevende activiteiten in Nederland ('Ondergrens in de Vpb').
2. Het elimineren van verschillen ('mismatches') met het buitenland ('Elimineer mismatches').

Waar de paragraaf over internationale samenwerking zich beperkt tot het formuleren van algemene aanbevelingen voor de opstelling van Nederland, bevat de paragraaf over unilaterale beleidsopties een aantal concrete maatregelen, gerubriceerd naar de onderdelen 'Ondergrens in de Vpb' en 'Elimineer mismatches'.

Hierna volgen de zeven maatregelen uit de basisvariant waarover binnen de Commissie consensus bestaat.

Ondergrens in de Vpb

1. Maximering van de jaarlijkse verliesverrekening (zowel voor de voorwaartse als de achterwaartse verliesverrekening) tot ten hoogste 50% van de belastbare winst van het jaar voor alle winst boven € 1 miljoen, onder gelijktijdige invoering van een in de tijd onbeperkte voorwaartse verliesverrekeningstermijn. De limitering van het in een jaar in aanmerking te nemen verlies, die met name is geïnspireerd op regelingen in

- ons omringende landen, vormt een breuk met een lange traditie. Het wisselgeld vormt het onbeperkt in de tijd maken van de termijn van voorwaartse verliesverrekening, die met ingang van 2019 was ingekort van negen naar zes jaar.
2. Beperking van de aftrek van niet doorbelaste aandeelhouderskosten tot een maximumpercentage van de belastbare winst, in combinatie met een doelmatigheidsdrempel. Bij het begrip 'aandeelhouderskosten' moet onder andere worden gedacht aan de door een hoofdkantoor gedragen kosten van het opstellen van de jaarrekening, de uitgifte van aandelen, de activiteiten van de raad van commissarissen en corporate governance.
  3. Onderzoeken of de aftrek van royalty's in groepsrelaties beperkt moet worden tot een maximumpercentage van de belastbare winst, eventueel in combinatie met een doelmatigheidsdrempel, een bedrag dat in ieder geval niet door de aftrekbeperking wordt geraakt. Punt van aandacht vormt volgens de Commissie het EU-recht.
  4. Beperking van de aftrek van het saldo van rente en hoofdkantoorkosten en/of royalty's tot een gezamenlijk bedrag van (bijvoorbeeld) 50% van een gezamenlijke grondslag (in combinatie met maatregelen 2 en 3). Deze maatregel dient mede als aanvulling op de reeds bestaande earningsstrippingmaatregel en zorgt ervoor dat er altijd een minimumgrondslag overblijft na aftrek van rente, aandeelhouderskosten en/of royalty's. De Commissie wijst erop dat bij de vormgeving van deze maatregel nauwkeurig aandacht moet worden besteed aan samenloop- en voorrangsbepalingen tussen de verschillende earningsstrippingmaatregelen. Ook vraagt de Commissie aandacht voor de invloed van het EU-recht, meer in het bijzonder de samenloop met de fiscale eenheid en de per-elementbenadering.

Elimineer mismatches

5. Het effectiever maken van de bestaande CFC-regels door onder andere de door de CFC uitgekeerde winsten te belasten en de uitzondering voor wezenlijke economische activiteiten aan te passen dan wel geheel af te schaffen. In dit voorstel is het derhalve niet meer mogelijk om aan de toepassing van de CFC-regels te ontkomen door voor het jaareinde het besmette inkomen door de CFC als dividend uit te laten keren. Ook zouden entiteiten die wezenlijke economische activiteiten verrichten toch onder de werking van de CFC-regels komen te vallen. Daarnaast zou het inkomen van de CFC niet langer naar Nederlandse maatstaven herrekend dienen te worden, niet neerwaarts maar ook niet opwaarts. De commerciële winst van de CFC zou leidend moeten zijn bij de berekening van het in aanmerking te nemen voordeel. Of een entiteit als de CFC kwalificeert, zou gebaseerd moeten worden op het effectieve winstbelastingtarief over het CFC-inkomen en niet langer zoals thans op basis van het statutaire tarief. Wel zou een adequate regeling ter voorkoming van dubbele belasting van het CFC-inkomen dienen te worden ingevoerd. Tegen de achtergrond van het OESO-initiatief inzake Pijler 2 wordt door de Commissie gesuggereerd om het CFC-inkomen niet te gaan belasten tegen het nationale tarief maar tegen het internationaal in OESO verband afgesproken minimumtarief.
6. Het niet toepassen van het arm's-lengthbeginsel indien dit beginsel leidt tot een verlaging van de belastbare winst in Nederland, voor zover het andere land dat bij de transactie betrokken is de correctie niet in zijn grondslag betreft. De Commissie

spreekt in dit verband van 'transferpricingmismatches'. Deze maatregel zou voor de praktijk een enorme impact hebben, omdat in feite het basisconcept van de informele kapitaalstorting wordt ingeperkt. Volgens de Commissie is daar aanleiding toe, omdat Nederland met deze zogenoemde 'downward adjustment' internationaal uit de pas loopt. Volgens de Commissie zijn thans uitsluitend Luxemburg en Nederland jurisdicties waarin het mogelijk is om op basis van transferpricingregels de door een entiteit behaalde winst eenzijdig neerwaarts aan te passen.

7. Beperking van de afschrijving op vermogensbestanddelen die binnen concern in aftrek zijn overgedragen, voor zover de afschrijving ziet op de stille reserves in het vermogensbestanddeel die bij de overdracht niet voldoende belast zijn geweest. De Commissie spreekt in dit verband van 'tariefmismatches'. Ook deze maatregel zal een grote impact hebben in de praktijk, met name in het licht van zogenoemde onshoringactiviteiten die in 2019 hebben plaatsgevonden in verband met de inwerkingtreding van ATAD2 per 2020. De Commissie geeft wel in overweging om met betrekking tot deze maatregel in overgangsrecht te voorzien, omdat partijen niet op de hoogte konden zijn van een voorgenomen inperking van de afschrijvingsmogelijkheden.

3.3 Aanvullende maatregelen

In aanvulling op de bovengemelde zeven maatregelen biedt de Commissie ook een aantal aanvullende maatregelen ter overweging aan, waarover binnen de Commissie echter geen consensus bestaat. Het betreft de volgende maatregelen.

Ondergrens in de Vpb

1. Aanscherping van de bestaande earningsstrippingmaatregel met betrekking tot rente door verlaging van het aftrekbare rentesaldo van 30% naar 25% van de EBITDA. De Commissie constateert dat de Nederlandse earningsstrippingmaatregel die in het kader van de implementatie van ATAD1 is ingevoerd op zich al stringent is, maar ziet toch ruimte voor verdere aanscherping ervan om de 'prikkel' tot financiering met vreemd vermogen nog verder af te laten nemen.

2. Beperking van de aftrek van rente die samenhangt met de aankoop van deelnemingen (dichten 'Bosalgat'). Deze aftrekbepierking zou niet alleen voor buitenlandse deelnemingen maar ook voor binnenlandse deelnemingen moeten gelden. De aftrekbepierking zou in aanvulling komen op bestaande maatregelen die de aftrek van rente beperken, zoals artikel 10a en de earningsstrippingmaatregel. Om het MKB te ontzien, zou volgens de Commissie gewerkt kunnen worden met een drempelbedrag van € 1 miljoen per jaar aan aftrekbare 'Bosalrente'. Ook vraagt de Commissie aandacht voor de samenloop met het bestaande fiscale-eenheidsregime.

Elimineren mismatches

3. Uitbreiding van artikel 10a Vpb – dat de aftrek van rente beperkt – naar royalty- en huurbetalingen. Als voorbeeld van een situatie die thans buiten de werkingsfeer van artikel 10a valt, wijst de Commissie op het volgende. Een Nederlandse vennootschap stort kapitaal in een buitenlandse dochter in een laagbelastende jurisdictie. De dochter koopt of

ontwikkelt met het ontvangen geld een immaterieel activum en stelt het activum ter beschikking aan de Nederlandse groepsvennootschap. Aldus wordt een royaltybetaling gecreëerd, terwijl het vermogen waarmee het immaterieel activum is verkregen uit Nederland afkomstig was. De aftrekbeperking houdt in dat de royaltybetaling niet in aftrek mag worden gebracht in Nederland, omdat de terbeschikkingstelling samenhangt met een besmette rechtshandeling (namelijk de storting vanuit Nederland in de laagbelastende jurisdictie. Opvallend is dat de Commissie in de uitwerking niet ingaat op de mogelijke kwalificatie van de buitenlandse dochter als een CFC en andere beperkende maatregelen op het gebied van de aftrek van royalty's die de Commissie zelf voorstelt (zie onderdelen 3 en 4 uit de basisvariant).

4. Beperking van de aftrekbaarheid van alle soorten betalingen binnen concern die in het ontvangende land onvoldoende belast zijn ('bestrijding van tariefmismatches'). Het doel van deze bepaling is om Nederland minder kwetsbaar te maken voor grondslaguitholling. Bedrijven zullen minder prikkel ervaren om winsten vanuit Nederland naar lagerbelastende landen te sluizen. De Commissie wijst in dit kader ook op de OESO-plannen om tot een minimumbelastingniveau te komen (OESO Pijler 2).

5. Uitbreiding van de bestaande CFC-maatregel – die alleen ziet op passieve inkomsten als dividend, rente, royalty's – naar actieve inkomsten. In feite zou dit erop neerkomen dat alle laagbelaste winsten van directe en indirecte dochters in Nederland in de grondslag zouden worden betrokken. Dit zou in feite leiden tot een effectieve minimumheffing over alle winsten van 'onder' Nederland uitgevoerde activiteiten. Het voordeel hiervan zou zijn dat het belang van het vaststellen van verrekenprijzen afneemt voor groepstransacties tussen een Nederlandse moeder en haar buitenlandse dochters, en daarmee ook de mogelijkheid tot manipulatie. Ook bij deze maatregel is er een verband met OESO Pijler 2).

Overige lastenverzwaring

6. Invoering van een niet-conditionele bronheffing op rente en royalty's. Deze maatregel is bedoeld als een aanpassing van de Wet bronbelasting 2021, die een heffing introduceert van 21,7% op betalingen van rente en royalty's aan groepsentiteiten in laagbelastende jurisdicties en in misbruiksituaties. De door de Commissie geschetste maatregel zal uitwerken als een volledig aftrekverbod op rente en royalty's in groepsverhoudingen. Hiermee worden de mogelijkheden tot grondslaguitholling door rente- en royaltybetalingen verminderd. Aandachtspunten vormen onder andere het EU-recht en de door Nederland gesloten verdragen ter voorkoming van dubbele belasting.

7. Aanpassing van de bestaande 'eigenvermogeneis' voor dienstverleningslichamen (doorstromers) naar een open norm. Het lopen van een reëel risico wordt thans gekoppeld aan een minimum aan te houden eigen vermogen ter dekking van de risico's. In artikel 8c Wet Vpb 1969 wordt thans uitgegaan van een minimum eigen vermogen van het laagste bedrag van:

- 1) 1% van de uitstaande geldleningen of 50% van de jaarlijks te ontvangen royalty's; of
- 2) € 2 miljoen.

Met de voorgestelde aanpassing vervalt de wettelijke invulling van het begrip ‘passend eigen vermogen’, waardoor de maatregel eerder aangrijpt c.q. er minder makkelijk op gestructureerd kan worden. Hierdoor wordt Nederland minder aantrekkelijk voor doorstroomlichamen.

8. Invoering van een unilaterale digitaledienstenbelasting. Een digitaledienstenbelasting (DDB) is een belasting over de omzet uit digitale diensten. De DDB bedraagt een percentage (bijvoorbeeld 3%) van de bruto-omzet afkomstig uit specifiek omschreven digitale diensten waarvan Nederlandse gebruikers worden geacht een grote rol te hebben gespeeld in de waardecreatie. De Commissie is van mening dat de internationale gesprekken het meest kansrijk zijn om fundamentele oplossingen te bieden voor de uitdagingen van de digitaliserende economie. Bij voorkeur komt men tot een oplossing in de context van OESO Pijler 1. Een DDB zou volgens de Commissie thans dan ook hooguit als een te treffen interim-maatregel moeten worden overwogen.

9. Introductie van een heffing die samenhangt met werkgelegenheid. Deze maatregel is geïnspireerd door de politieke wens om werknemers meer te laten profiteren van toenemende bedrijfswinsten in de vorm van een loonstijging. Een prikkel daartoe zou vorm kunnen krijgen door een maatregel binnen de vennootschapsbelasting, bijvoorbeeld door de introductie van een ‘Vpb surtax’ die wordt verminderd naarmate een belastingplichtige heeft gezorgd voor extra werkgelegenheid of loonstijging.

Lastenverlichting

Omdat de Commissie ook onderkent dat op basis van bijvoorbeeld politieke voorkeuren verschillende afwegingen mogelijk zijn als het gaat om het belang van het vestigingsklimaat, biedt zij ook mogelijke compenserende maatregelen voor het vestigingsklimaat aan. Over de wenselijkheid van deze vier maatregelen bestaat eveneens geen consensus binnen de Commissie.

1. Temporisering van de aftrek van liquidatie- en stakingsverliezen. Deze maatregel is niet zozeer bedoeld als een lastenverlichting ten opzichte van de huidige situatie, maar als een beperking van de reikwijdte van het door het kabinet uitgesproken voornemen om de huidige aftrekmogelijkheden van liquidatie- en stakingsverliezen die zijn geleden buiten de EU/EER drastisch in te perken. Het voorstel van de Commissie is om liquidatie- en stakingsverliezen buiten de EU/EER voor maximaal 50% van de belastbare winst in aanmerking te nemen, in combinatie met een onbeperkte voortwentelingstermijn.

2. Afschaffing van het aftrekverbod op aan- en verkoopkosten deelnemingen. Dit voorstel vormt een radicale breuk met het huidige systeem en is vooral bedoeld om Nederland aantrekkelijk te houden voor hoofdkantoren. Wel geeft de Commissie in overweging om de aan- en verkoopkosten van deelneming in dat geval mee te nemen bij de in de basisvariant beschreven maatregel om de aftrek van hoofdkantoorkosten te limiteren.

3. Verlaging van het tarief vennootschapsbelasting. Een concreet percentage wordt in het rapport niet genoemd.

4. Verlaging van het tarief van de innovatiebox. Ook met betrekking tot het tarief voor de innovatiebox wordt geen concreet percentage genoemd.

Commentaar Meijburg & Co

De Commissie verdient alle lof voor haar rapport. Zij heeft in relatief korte tijd een indrukwekkende en goed onderbouwde studie verricht, die veel interessante informatie en gezichtspunten bevat en waarbij ook het verband wordt aangegeven tussen haar werkzaamheden en de lopende initiatieven binnen met name de OESO, de zogenoemde Pijlers 1 en 2. Belangrijk is dat de Commissie aantoont dat de ook in de politiek vaak geventileerde opvatting dat de multinationals 'te weinig' vennootschapsbelasting betalen, in het algemeen onjuist is. De aanbeveling van de Commissie om door te gaan met feitenonderzoek en het nader analyseren van de feiten, verdient navolging om te voorkomen dat de discussie over 'eerlijke' belastingheffing wordt gebaseerd op onderbuikgevoelens.

Wanneer wordt gekeken naar de zeven concrete aanbevelingen waarover binnen de Commissie unanimititeit bestaat, dan lijkt de nadruk meer te liggen op het creëren van extra heffingsopbrengst ten koste van het vestigingsklimaat. Wel is het zo dat door bijvoorbeeld het hanteren van zogenoemde doelmatigheidsdrempels het MKB buiten schot blijft. In een bijlage bij het rapport heeft de Commissie echter zelf aangegeven dat de zeven in de zogenoemde basisvariant voorgestelde opties naar verwachting niet of nauwelijks tot verslechtering van het investeringsklimaat zullen leiden, en niet of nauwelijks invloed zullen hebben op de keuze voor Nederland als vestigingslocatie voor een hoofdkantoor. De voorgestelde ingrijpende aanpassing van de CFC-maatregel, zo kort na de invoering ervan, is opvallend. Bepaald revolutionair zijn de inperking van de informeelkapitaalgedachte en het afhankelijk maken van de mogelijkheid tot afschrijving op verkregen bedrijfsmiddelen van de vraag of er bij de overdrager voldoende heffing heeft plaatsgevonden. Met name vanwege de 'onshoring' van immateriële activa die heeft plaatsgevonden als gevolg van de introductie van ATAD2 met ingang van 2020, zal het ook door de Commissie gesuggereerde overgangsrecht noodzakelijk zijn. Ook roepen de plannen inzake de inperking van de informeelkapitaalgedachte en de aanscherping van de afschrijvingsmogelijkheid de vraag op of Nederland dan wel het ongeclausuleerde heffingsrecht heeft als de betreffende bedrijfsmiddelen in de toekomst worden vervreemd.

De Commissie heeft zich niet gebogen over zaken die door het kabinet worden bestudeerd, zoals een toekomstbestendige groepsregeling ter vervanging van het bestaande fiscale-eenheidsregime. Het deelnemingsvrijstellingsregime als zodanig blijft ook ongewijzigd, met dien verstande dat binnen de Commissie is gesuggereerd het aftrekverbod voor aan- en verkoopkosten in te trekken.

Publicatie van het rapport ten tijde van de door COVID-19 veroorzaakte crisis roept de vraag op of de door de Commissie gedane voorstellen thans in een vruchtbare bodem van politiek en bedrijfsleven kunnen vallen. Indien Nederland inderdaad zoals gesuggereerd door het IMF een zware economische recessie tegemoetgaat, is het de vraag of verbreiding van de heffingsgrondslag inclusief limitering van het bedrag dat als verlies verrekend kan worden thans wel het juiste 'medicijn' vormt. De verlaging van het reguliere tarief

vennootschapsbelasting, de verlaging van het innovatieboxtarief en het verlengen van de termijn van achterwaartse en voorwaartse verliesverrekening zonder beperking van het bedrag van het in een jaar in aanmerking te nemen verlies lijken dan voor de hand liggende (interim-)maatregelen te kunnen zijn om de economie weer op gang te helpen. Eventueel in combinatie met een aantal minder ingrijpende grondslagverbredende maatregelen die zijn voorgesteld door de Commissie. Het woord is nu aan de politiek, die om het onderzoek heeft gevraagd om opvolging te geven aan de onderzoeksresultaten en de suggesties die door de Commissie zijn gedaan.

Uiteraard zullen wij u op de hoogte houden van verdere ontwikkelingen.

Meijburg & Co
15 april 2020

De in dit memorandum opgenomen informatie is van algemene aard en heeft geen betrekking op de specifieke omstandigheden van een bepaald individu of een bepaalde entiteit. Hoewel bij de totstandkoming van dit memorandum de grootst mogelijke zorgvuldigheid is betracht, kunnen wij niet garanderen dat de daarin opgenomen informatie op de datum van ontvangst juist en volledig is of dat in de toekomst zal blijven. Op grond van deze informatie dient geen actie ondernomen te worden zonder adequate professionele advisering na een grondig onderzoek van de specifiek van toepassing zijnde situatie.